

PRVI SASTANAK MEĐUNARODNOG ZNAJSTVENOG DRUŠTVA O GREGORIJANSKOM PJEVANJU, KREMONA 1977.

Od 25.—27. svibnja prošle (1977.) godine u Kremoni je održan sastanak Međunarodnog znanstvenog društva o gregorijanskom pjevanju. Sazvali su ga predsjednik Michito Hiroyama i glavni tajnik Nino Albarosa. Sudionici — njih pedeset — došli su iz Austrije, Kanade, Francuske, Španjolske i Švicarske. Društvo se ujedinilo u živo pravno tijelo znanstvenog proučavanja gregorijanskih napjeva prema semiološkim nazorima o. Eugeniya Cardinea. Sastanak je i predvodio o. Cardine. U ovih zadnjih trideset godina to je prvi pokušaj izravnog susreta pojedinih i zajedničkih nastojanja o gregorijanskom pjevanju. Načela i raspored rada zaista su pravilno postavljena.

Predavanja su održali stručnjaci L. Agustoni, B. Ferretti, A. Susca, M.-C. Billecocq, M. Hiroyama, Kl. Morin. Bilo je vatrene intervencije raznih sudionika o bezbrojnim i neiscrpnim temama u raznim smjerovima: modalnim, ritmičkim, akustičnim, vokalističkim, semantičkim, povijesnim itd. Središnja točka sastanka bilo je usporedno slušanje snimke što ih je priredio Godehard Joppich. Saslušali su deset gregorijanskih napjeva upravo za ovu prigodu snimljenih, a izvodili su ih razni zborni i solistički izvođači.

Svaki bi napjev semiološki ispitali prije nego li su ga saslušali. Diskusiju je osobno predvodio opat Cardine. Napjev bi uspoređivao s paralelnim tekstovima iz »Editio Vaticana«, a osvrnuli bi se i na starije kodekse, poseno na one iz Laona i Einsiedelna da bi mogli što vjernije uspostaviti tok napjeva: ritmički, melodijski, glasovni, izražajni i agogijski. Pošto bi pominjivo saslušali pojedine napjeve, slijedile bi primjedbe prisutnih. Nastojali su analizirati svako i najmanje zapažanje koje im je pružalo priliku za diskusiju. Posebno su nastojali istaknuti i najsuptilnije nijanse koje su omogućavale da se bolje osjeti stil današnjih sistematskih nadgradnja što ih razne suvremene interpretacije usavršuju i unapređuju. Neke su snimke po svojoj izražajnoj naravnosti potpuno zadovoljile zahtjevima vjernosti kodeksa i sugestijama semioloških pretpostavki.

Na završetku sastanka pjevački zbor »Nova Schola Gregoriana«, kojim upravlja L. Agustoni, priredio je koncert gregorijanskih napjeva u Kremonskoj katedrali i postigao pun uspjeh izvanrednim izvedbama, a njihov trud je dobio i zasluženo priznanje. Dirigent se pokazao sposobnim da ponikne u izražajne dubine gregorijanskog pjevanja i da nam otkrije istinsku umjetničku vrijednost gregorijanskih napjeva. Ovaj sastanak bio je značajan trenutak u novijoj povijesti gregorijanskog pjevanja.

A. M.

LEOPOLD STOKOWSKI

Američki dirigent i skladatelj poljskog podrijetla Leopold Stokowski rodio se 18. travnja 1882. godine u Londonu od oca Poljaka i majke Irkinje (Anton Stanislaw Boleslawowich Stokowski). Mladost je proveo u rodnom gradu i započeo glazbene nauke na »Royal College of Music« a nastavio i dovršio u Parizu, Münchenu, Berlinu i Oxfordu. Umjetničku karijeru je započeo 1905. godine kao orguljaš u Svetom Bartolo-

meju u New Yorku. Godine 1908. nalazimo ga u Londonu kao dirigent, ali slijedeće godine dolazi u Cincinnati i preuzima vodstvo orkestra. Od 1912. je u Filadelfiji i ravna gradskim orkestrom koji uzdiže na visoku umjetničku razinu. On je prvi sa svojim orkestrom u Americi izveo Osmu simfoniju Mahlera, razne Schönbergerove skladbe, među kojima se posebno ističe Gurrelieder, kao i djela ostalih suvremenih skladatelja. Godine 1927.—28. polazi u Indiju na znanstveno putovanje, a na povratku u Ameriku postepeno je povećavao dirigentsku aktivnost. Po prvi put je u Americi izvedena Bergova opera »Wazzek«, a 1931. dirigirao ju je Stokowski u Filadelfiji. Godine 1933. osnovao je »Koncerte za mlade«, što je u Americi primljeno s velikim simpatijama, a dvije godine kasnije s filadelfijskim orkestrom polazi na turneju po Evropi. 1936. filadelfijski orkestar prepusta E. Ormandyju, a on gostuje u raznim zemljama Evrope i Amerike i dao se posebno na promicanje suvremene glazbe (u Jugoslaviji je gostovao tek 1956.). Neko vrijeme 1938.—1940. potpuno se posvetio proučavanju snimanja zvuka, radio-prijenosa i filmu. Zapažena je i cijanjenja njegova glazba za Walt Disneyev film »Fantazija«. 1940. godine osnovao je »All-American Youth Orchestra« sastavljen od mladih instrumentalista između 15—25 godine, a dvije godine kasnije u New Yorku organizirao je orkestar koji je priređivao koncerte uz popularne cijene. On je tim koncertima osobno upravljao sve do 1945. Od 1941—1944. zajedno s A. Toscaninijem vodio je NBC Symphony Orchestra. Bio je glavni dirigent Newyorške filharmonije — 1949/1950 u suradnji s D. Mitropoulosom — i opet je često gostovao u Evropi. Od 1955. vodio je orkestar u Houstonu (Texas) a od 1970. stalni je dirigent simfonijskog orkestra u Londonu.

Neumorno je organizirao koncerte i turneje po zemljama Evrope i Amerike. Izvođači su ga voljeli i cijevali zbog njegove instinktivne muzikalnosti i spremnosti da pokretima oblikuje glazbu, iako nije upotrebljavao dirigentskog štapića. Svako je djelo — bilo kojeg repertoara i vrste glazbe — tumačio savjesno pripremljen. Podjednako sugestivno djeluje na izvođače kao i na publiku.

Skladao je za orkestar, ali je najpoznatiji po transkripcijama. Na repertoarima orkestara dugo će se nalaziti njegove transkripcije »Toccata i fuge u d-molu« za orgulje J. S. Bacha, Beethovenov kvartet cis-mol op. 131, skladbe Frescobaldija, Palestrine, Händla, Wagnera, Musorgskog, Debussyja i drugih. Napisao je autobiografiju »Music for All of Us« koja je prevedena na mnoge evropske jezike.

A. M.

KONCERT LOVORKE LIBER U RIMU

U svečanoj dvorani, u Aula magna, Papinskog Instituta za crkvenu glazbu, u Rimu, 14. siječnja, održala je koncert na glasoviru mlada hrvatska pijanistica, LOVORKA LIBER.

Lovorka Liber je rođena 1954. u Varaždinu od roditelja glazbenika. Svoje školovanje započela je i završila u Zagrebu. 1974. diplomirala je iz glasovira u klasi prof. Damira Sekošana, na Glazbenoj Akademiji u Zagrebu, ne navršivši ni punih dvadeset godina. Iste godine dodijeljena joj je nagrada Hrvatskog glazbenog Zavoda (nagrada »Svetislav Stančić«). Na IX. državnom natjecanju mladih pijanista, koje je 1975. održano u Zagrebu, postala je laureat natjecanja. Nakon